

Kostnadsformulär 24 (VVS)

för beräkning av kostnader vid arbete på löpande räkning

2024 års procenttal

Enligt sjätte kapitlet AB 04/ABT 06 kan arbeten utföras på löpande räkning enligt den så kallade självkostnadsprincipen. Enkelt uttryckt innebär detta att entreprenören ska få full ersättning för samtliga kostnader för att utföra sina arbeten.

Enligt den självkostnadsprincip som gäller enligt AB 04/ABT 06 kan entreprenörens kostnader delas upp i följande sju kategorier, som framgår av 6 kap. 9 § p. 1-7.

1. Material och varor
2. Arbetsledning
3. Arbetare
4. Hjälpmedel
5. Underentreprenader
6. Försäkringar m.m.
7. Övriga kostnader

Dessutom har entreprenören enligt 6 kap. 9 § p. 8 rätt till ett procentuellt påslag på ovan nämnda kostnader. Detta påslag, som kallas "entreprenörarvode", ska omfatta ersättning för entreprenörens vinst samt kostnader för räntor och centraladministration.

I många fall kan det vara svårt att beräkna och sammanställa alla de kostnader som uppkommer med anledning av ett visst arbete. Detta gäller i synnerhet för sådana kostnader som avser arbetsledning och arbetare, eftersom det i dessa fall inte bara är den ordinarie lönen som är en ersättningsgill kostnad. Av lag och avtal följer nämligen att entreprenören, i egenskap av arbetsgivare, även har andra kostnader för sina arbetstagare i form av t.ex. semesterlön, arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar. Även sådana kostnader ska förstås beaktas när entreprenörens faktiska kostnad för varje arbetad timme beräknas.

Därför har Installatörsföretagen tagit fram detta kostnadsformulär. Syftet med formuläret är dels att tydliggöra några av de kostnader som ska ersättas när arbeten utförs på löpande räkning, dels att förenkla beräkningen av dessa kostnader.

Det ska framhållas att detta formulär inte är menat att vara uttömmande. Det finns ofta andra kostnader som är ersättningsgilla i det enskilda fallet. Det ska även framhållas att de procentsatser för arbetstagare som redovisas i punkt 2 och 3 i detta formulär har beräknats utifrån vad som gäller enligt svensk lag, samt förutsätter att entreprenören är bunden av de kollektivavtal som anges i dessa punkter eller av annan anledning är skyldig att erlagga ersättning till sina arbetstagare i enlighet med bestämmelserna i dessa kollektivavtal.

1. Material och varor

Kostnaden för material och varor kan redovisas genom att man överlämnar en kopia på faktura eller kvitto som utvisar inköpspris från grossist eller annan leverantör. Det viktiga är att man tillhandahåller ett underlag som visar den verkliga kostnaden, på vilken påslag för entreprenörarvode sedan ska ske.

Årsomsättningsrabatter har entreprenören rätt att behålla för egen del. Detta framgår av den andra punkten i 6 kap. 10 § AB 04/ABT 06. Övriga former av rabatter/bonusar som entreprenören får från t.ex. grossister och materialleverantörer ska emellertid föras vidare till beställaren, om man inte kommer överens om något annat.

Notera att en entreprenör enligt 6 kap. 9 § punkt 8b har rätt till påslag för entreprenörarvode även i de fall då material och varor tillhandahålls av beställaren.

2. Arbetsledning

När en anställd utför arbetsuppgifter som består av att fördela eller leda arbeten som är direkt hänförliga till entreprenaden ska detta ersättas såsom arbetsledning. Detta gäller oavsett om arbetsuppgifterna utförs direkt på arbetsplatsen, på kontoret eller på annan plats.

Den huvudsakliga kostnaden för en arbetsledare är dennes lön. Lönen kan redovisas genom att man tillhandahåller lönespecifikation eller annat underlag som visar vilken lön som arbetsledaren har haft under den tid som denne utfört arbeten i entreprenaden. Säkerställ dock att en sådan hantering av personuppgifter inte strider mot gällande lagstiftning.

Av lag och avtal följer att en arbetsgivare även har andra kostnader för sina anställda. Nedan anges några av de kostnader som en arbetsgivare, som är bunden av kollektivavtalet Tjänstemannaavtalet, har för en arbetsledare som är att anse som tjänsteman.

	Typ av kostnad	Beräkningsgrund	Kostnad
2.1	Lön	Lön före skatt med påslag för sjuklön om ..... %	..... kr
2.2	Arbetsgivaravgift	31,42 % av Lön	..... kr
2.3	Semester	12,36 % av Lön	..... kr
2.4	Arbetstidsförkortning enligt avtal	2,01 % av Lön	..... kr
2.5	Övrig ledighet enligt avtal (röda dagar, klämdagar m.m.)	2,81 % av Lön	..... kr
2.6	Försäkringar och avgifter enligt avtal	0,868 % av Lön	..... kr
2.7	Pension enligt avtal *Tjänstemän under 25 års ålder har inte rätt till pension enligt avtal. **Deltidspension 1,6 % av lön. ***Beräkningsgrund utgår ifrån ITP 1	4,5 % av Lön Vid lön över 7,5 inkomstbasbelopp tillkommer 30 % pension på den överskjutande delen av lönen. 1,6 % av Lön	..... kr ..... kr
2.7.1	Särskild löneskatt ska utgå på kostnad för pension enligt punkt 2.7.	24,26 % av kostnad för p. 2.7	..... kr
2.8	Skyddskläder enligt avtal *Någon fast procentsats följer inte av avtal, eftersom det är fråga om företagets verkliga kostnad (branschsnitt uppskattas till ca 1,5 %).	..... % av Lön	..... kr
2.9	Avgifter till arbetsgivarorganisation *Schablon, skiljer företag emellan.	1,0 % av Lön	..... kr
Totalt			..... kr

Observera att om arbetsledning utförs av en person som inte är att anse som tjänsteman, så är kostnaderna istället de som framgår under punkt 3 nedan.

Kontorsfunktioner som avser entreprenörens egen organisation och som inte enbart är relaterade till en specifik entreprenad, t.ex. löneadministration, marknadsföring och redovisning, ersätts inte som arbetsledning. Sådana funktioner är att anse som centraladministration och ersätts därför istället genom entreprenörarvodet (se punkt 8 nedan).

3. Arbetare

Den huvudsakliga kostnaden för en arbetare är dennes lön. Lönen kan redovisas genom att man tillhandahåller lönespecifikation eller annat underlag som visar vilken lön som arbetaren har haft under den tid som denne utfört arbeten i entreprenaden. Säkerställ dock att en sådan hantering av personuppgifter inte strider mot gällande lagstiftning.

Av lag och avtal följer att en arbetsgivare även har andra kostnader för sina anställda. Nedan anges några av de kostnader som en arbetsgivare, som är bunden av kollektivavtalet Teknikinstallationsavtalet 2023-2025, har för en arbetare.

	Typ av kostnad	Beräkningsgrund	Kostnad
3.1	Lön	Lön före skatt med påslag för sjuklön om ..... %	..... kr
3.2	Arbetsgivaravgift	31,42 % av Lön	..... kr
3.3	Semester	13,10 % av Lön	..... kr
3.4	Arbetstidsförkortning enligt avtal *Vid avsättning till uttag i tid eller kontanter.	2,15 % av Lön	..... kr
3.5	Övrig ledighet enligt avtal (röda dagar, klämdagar m.m.)	2,81 % av Lön	..... kr
3.6	Försäkringar och avgifter enligt avtal	0,45 % av Lön	..... kr
3.7	Pension enligt avtal *Yrkesarbetare under 22 års ålder har inte rätt till pension enligt avtal.	4,5 % av Lön Vid lön över 7,5 inkomstbasbelopp tillkommer 30 % pension på den överskjutande delen av lönen.	..... kr
3.7.1	Särskild löneskatt ska utgå på kostnad för pension enligt punkt 3.7.	24,26 % av kostnad för p. 3.7	..... kr
3.8	Extrapension enligt avtal *Avtal mellan VVS företagen-Byggnads	1,30 % av Lön	..... kr
3.8.1	Särskild löneskatt ska utgå på kostnad för pension enligt punkt 3.8.	24,26 % av kostnad för p. 3.8	..... kr
3.9	Särskilt tillägg, VVS , enligt avtal	VVS rör 0,32% av Lön VVS isolering 0,78 % av Lön	..... kr
3.10	Skyddskläder enligt avtal *Någon fast procentsats följer inte av avtal, eftersom det är fråga om företagets verkliga kostnad (branschsnitt uppskattas till ca 1,6 %).	..... % av Lön	..... kr
3.11	Avgifter till arbetsgivarorganisation *Schablon, skiljer företag emellan.	1,0 % av Lön	..... kr
	Totalt		..... kr

Observera att kostnader för arbetare som är av engångskaraktär (t.ex. traktamentskostnader, resekostnadsersättning m.m.) ersätts med verifierad självkostnad plus påslag för entreprenörarvode.

4. Hjälpmedel

För att utföra installationsarbeten används olika former av hjälpmedel t.ex. handverktyg, bilar, maskiner, provningsutrustning, stegar, liftar, ställningar och bodar. Om hjälpmedel hyrs in kan kostnaden redovisas genom att man överlämnar en kopia på fakturan från leverantören.

Det kan vara svårt att beräkna den verkliga kostnaden för handverktyg som inte hyrs in, eftersom verktygen normalt sett inte köps in och förbrukas under en och samma entreprenad. Man kan då istället komma överens med beställaren om att kostnaden för handverktyg ska ersättas genom ett överenskommet procentuellt påslag på arbetstagarens lön. Bilaga 1 innehåller exempel på redskap som kan anses vara handverktyg inom VVS-branschen.

Notera att en entreprenör enligt 6 kap. 9 § punkt 8b har rätt till påslag för entreprenörarvode även i de fall då hjälpmedel tillhandahålls av beställaren.

5. Underentreprenader

Kostnad för underentreprenader kan redovisas genom kopia på fakturan för det arbete som har utförts av underentreprenören.

6. Försäkringar mm

Enligt 5 kap. 22 § AB 04 och 5 kap. 23 § ABT 06 är entreprenören skyldig att teckna allrisk- och ansvarsförsäkring för entreprenaden. Även andra typer av försäkringar kan förekomma i det enskilda fallet. Kostnaden för försäkringar kan redovisas genom att man överlämnar en kopia som visar vilken försäkringspremie som betalas.

Det ska noteras att sådana försäkringar för arbetstagare som entreprenören är skyldig att teckna enligt lag och avtal ersätts enligt punkt 2 och 3 ovan.

7. Övriga kostnader

Alla kostnader för att utföra arbeten på löpande räkning, som inte ersätts enligt punkt 1-6 ovan och som inte heller ska ingå i entreprenörarvodet enligt punkt 8 nedan, ska ersättas enligt denna punkt.

8. Entreprenörarvode

Entreprenörarvodet ska beräknas som ett procentuellt påslag på

- a) entreprenörens självkostnader enligt 1-7
- b) kostnader enligt punkt 1-7, för arbetare, hjälpmedel, material eller vara, *som tillhandahålls av beställaren.*

I båda fallen ska påslaget beräknas på kostnad exklusive mervärdesskatt.

Parterna ska avtala om vilket entreprenörarvode som gäller för entreprenaden. Entreprenörarvodet ska omfatta entreprenörens vinst samt dennes kostnader för räntor och centraladministration. Med kostnad för centraladministration avses sådana kostnader som inte är direkt relaterade till utförandet av entreprenadarbeten i ett visst projekt, se bilaga 2.

Det är viktigt att säkerställa att det procentuella påslag för entreprenörarvode som parterna kommer överens om ger täckning för alla ovan nämnda kostnader.

Bilaga 1 – Handverktyg mm (VVS)

Handverktyg

Med handverktyg avses sådana redskap som en arbetare normalt behöver för att kunna utföra sitt dagliga arbete. Inom VVS-branschen är följande redskap att anse som handverktyg.

- Arbetsbelysning
- Bockverktyg
- Borrhammare
- Borrmaskiner
- Borstar
- Bultsaxar
- Bågfilar
- Böj fjädrar
- Dosfräsar
- Drag fjädrar
- Gångverktyg
- Hammare
- Hinkar
- Huggmejslar
- Häftpistol
- Hänglås
- Kabelvindor
- Knivar
- Limpistol
- Lödutröstning
- Måttband
- Märkverktyg
- Mätinstrument (i form av multiinstrument)
- Popnittång
- Plåtsaxar
- Pressverktyg
- Rens fjädrar
- Skarvsladdar
- Skiftnycklar
- Skjutmått
- Skruvdragare
- Skruvmejslar
- Skruvnycklar
- Sprutor
- Stålborstar
- Stålspacklar
- Sågar
- Trassel/Trasor
- Trycksprutor
- Tumstockar
- Tänger
- Varningsflaggor
- Vattenpass
- Verktygslådor

Sådana förbrukningsvaror som hör till handverktygen, t.ex. blad, klingor och borrar, ska liksom handverktygen ersättas på löpande räkning.

Särskilda redskap

För vissa yrkesgrupper med specialistkompetens finns det även andra särskilda redskap, som kan vara att anse som handverktyg för just denna yrkesgrupp. Exempel på sådana särskilda redskap är följande.

- Instrument för avprovning av färdig anläggning
- Tryckprovningströstning (t.ex. manometerställ, gasflaska, kompressor och trycksättningspump)
- Svetsutrustning
- Rillningsverktyg
- Utrustning för tryck- och flödesmätning
- Mätutrustning för luft (provtryckningströstning, luft)
- Kragmaskin

Ovanstående lista över särskilda redskap är inte uttömmande. Om avsikten är att ett särskilt redskap ska anses vara ett handverktyg för en viss yrkesgrupp i den enskilda entreprenaden, så bör parterna precisera detta i kontraktshandlingarna.

Bilaga 2 – Kostnader för centraladministration

Inom installationsbranschen finns det många kostnader som normalt sett anses vara en del av företagets centraladministration. Därmed ska kostnaderna i dess helhet täckas av entreprenörarvudet, och inte debiteras särskilt. Nedanstående lista innehåller några vanliga exempel på centraladministrativa kostnader. Listan kan inte anses vara uttömmande.

- Administration, t.ex.
  - Fakturering
  - Hantering av leverantörsfakturor
  - Posthantering
  - Kopiering (ej projektspecifik)
- Administrativ personal, t.ex.
  - Ekonomiavdelning
  - Sekreterare
  - Receptionist
  - HR
  - IT
- Centrala omkostnader, t.ex.
  - Bokföring
  - Revision
  - Avskrivningar enligt plan
  - Försäkring (ej projektspecifik)
  - Resor (ej projektspecifika)
  - Utveckling och forskning
  - Kompetensutveckling/utbildning
  - Upprättande av anbud
- Huvudkontor, t.ex.
  - Lokalhyra
  - Driftskostnader
  - Reparation och underhåll av egen fastighet
  - Skatter
  - Kontorsmaterial
  - Kontorsinredning
  - Datorer (hårdvara och mjukvara)
  - Telefoni (växel mm)
- Ledningsgrupp
- Marknadsföring, t.ex.
  - Annonser
  - Representation